

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

VALINTAESITYS

Varsinais-Suomen MYR 27.1.2025

**Uudistuva ja osaava Suomi 2021 – 2027
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma**

Hankkeen julkinen nimi

Mahtava! – Mielenterveyteen apua, hyvinvointiin
tukea aina vaikuttavasti ja arvostavasti

Hakemusnumerot/Ryhmähanketunnus

207661 ja 208079/R-02068

Saapumispäivämäärä

10.10.2024

Diaarinumerot

EURA 2021/207661/09 02 01 01/2024/KESELY
EURA 2021/208079/09 02 01 01/2024/KESELY

Käsittelijä

Minna Koivukangas

Viranomainen

Keski-Suomen ELY-keskus

Hakijan virallinen nimi/Toteuttajat

Päätoteuttaja: Helsingin Diakonissalaitoksen
säätio sr
Osatoteuttaja: Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Toimintalinja

4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Eriyistavoite

4.3. Yhdenvertaiseen
osallisuuteen

Alkamispäivämäärä

1.1.2025

Päätymispäivämäärä

31.12.2027

Hankkeen sisältö

HANKKEEN TARVE

Varsinais-Suomessa on suuri tarve nuorten mielenterveyspalveluille. Mielenterveyden häiriöistä kärsivien nuorten määrä on kasvanut ja odotusajat ovat pitkiä. Perustason palvelut ovat riittämättömiä, ja nuorisopsykiatriassa on henkilöstöpulaa. Nuorten terapiatakuu ja Ohjaamo-toiminta parantavat tilannetta,

mutta osa nuorista jää edelleen ilman tukea. Nuorten kokemus avun tarpeesta on todellinen, ja oikea-aikainen ohjaus palveluihin on tärkeää.

Ammattilaisten rooli nuorten tukemisessa on tärkeä, ja sukupuoli- ja kulttuurisensitiivinen työote hyödyttää kaikkia nuoria. Nuoret tarvitsevat hyväksyntää, toivoa, tietoa ja tukea identiteetin rakentamisen ja vastuun ottamisen aikana. Nuoret hyötyvät sekä yksilö- että ryhmävalmennuksesta, jossa he saavat tietoa ja tukea mielenterveyden häiriöiden kanssa pärjäämiseen. Mielenterveysongelmat voivat vaikuttaa merkittävästi elämänlaatuun, koulutukseen ja työllistymiseen.

Varsinais-Suomessa kehitetään nuorten mielenterveys- ja päihdehoidon palvelupolkuja, mutta yhteistyön ja ohjauksen rakenteet vaativat vielä kehittämistä. Tarvitaan lisää tietoa kolmannen sektorin ja julkisten palveluiden yhteistyöstä nuorten hyvinvoinnin tukemisessa. Järjestöillä on osaamista ennaltaehkäisevässä toiminnassa, mikä voi parantaa julkisten palveluiden vaikuttavuutta. On tärkeää tunnistaa nuorille toimivat hoito- ja kuntoutuspolut ja ohjata heidät oikeanlaisen tuen piiriin varhaisessa vaiheessa.

Vaikuttavuuden arviointi on haastavaa ja vaatii yhteistyötä sekä monimenetelmällistä lähestymistapaa. Kokonaisvaltainen arviointi mahdollistaa resurssien optimaalisen käytön ja hyvinvoinnin vahvistamisen.

HANKKEEN TAVOITTEET

Palveluita ja kumppanuuksia on kehitetty ja on muodostettu laaja-alaisia ja oikea-aikaisia verkostotyön muotoja nuorten ohjauksen tueksi mallintamisen avulla.

Nuorten psykiatrisen erikoissairaanhoidon ja muiden mielenterveydenpalveluiden tarve on vähentynyt.

Nuorten yksinäisyys on vähentynyt, hyvinvointi, osallisuus ja toimintakyky ovat kohentuneet ja nuorten kiinnittyminen yhteiskuntaan, koulutukseen ja työmarkkinoille on parantunut yhteisöllisen ja yksilöllisen tuen myötä.

Hankkeessa on mallinnettu mielenterveyspalvelujen jonossa olevien nuorten saaman tuen vaikuttavuuden malli ja saatu tietoa kohderyhmän tuen kustannusvaikutusten määrittelystä.

UUTUUS-/LISÄARVO

Tieto kohderyhmän tuen kustannusvaikutuksista ja niiden määrittelystä. Tieto vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti toteutetusta kolmannen sektorin ja julkisten palveluiden yhteistyöstä ja niiden vaikutuksista nuoren toimintakykyyn ja hyvinvointiin.

Toteuttajien aito yhdessä tekeminen asiakas- ja kehittämistyössä sekä yhteisöllisyyden tavoitteellinen ja suunnitelmallinen hyödyntäminen vaikuttavassa asiakastyössä. Haettavassa hankkeessa on tavoitteena päästä konkreettiseen yhdessä työskentelyn kautta syvempään ymmärrykseen molempien organisaatioiden toimintakentästä ja työn realiteeteista, mikä onnistuessaan optimoi niukentuvien resurssien parasta mahdollista käyttöä asiakkaiden hyväksi.

Yhteisöllisyyden hyödyntäminen nuoren hyvinvoinnin rakentamisessa suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti on myös hankkeen uutuusarvo. Yksilötuen lisäksi nuorille on tarjolla tavoitteellista vertaistuellista ryhmätoimintaa ja yhteisö.

KOHDERYHMÄ JA OSALLISTUJIEN MÄÄRÄLLISET TAVOITTEET

Hankkeen varsinaisina kohderyhminä ovat:

Nuoret:

- Mielenterveyspalveluihin hakeutuvat ja erikoissairaanhoidon jonottavat 16–29 –vuotiaat nuoret.
- Mielenterveyspalveluita tarvitsevat, mutta eivät vielä hoitojonoon hakeutumaan päässeet 16–29 –vuotiaat nuoret.
- Mielenterveyspalveluissa käyvät 16-29 -vuotiaat nuoret, joiden hoitokontakti on loppumassa ja seurantakäyntejä on enää harvoin, mutta jotka tarvitsevat vielä tukea päästäkseen takaisin opinto- ja työpoluille.
- Mielenterveyspalveluita tarvitsevat, päihdeongelman vuoksi ilman hoitokontaktia olevat, 16-29 -vuotiaat nuoret

Ammattilaiset:

- Ammattilaiset, jotka työskentelevät kohderyhmän nuorten kanssa sairaanhoidon, terveydenhuollon ja sosiaalityön eri sektoreilla.

Osallistuvia henkilöitä ryhmähankkeessa on kaikkiaan 265 (225 kohderyhmän nuorta ja 40 ammattilaista).

KONKREETTISET TOIMENPITEET

Hankkeen konkreettiset toimenpiteet on jaettu työpaketteihin ja edelleen toimenpiteisiin seuraavasti:

Työpaketti 1. Yhteistoimintamallit kolmannen sektorin ja hyvinvointialueen yhteistyöstä

Toimenpide 1. Yhteiskehittämisen verkosto mallinnuksen rakentamisen tukena

Toimenpide 2. Kuvataan tuen tarpeessa olevien nuorten erilaiset profiilit

Toimenpide 3. Nuorten polut mielenterveyshaasteen toteamisesta avun ja tuen piiriin

Työpaketti 2. PILOTIT – työparityöskentely organisaatioiden välillä

Toimenpide 1. Nuorten ohjauksen pilotti – Palvelupolkujen ja kohderyhmäprofiilien pilotti

Toimenpide 2. Nuoren jonotusajan yksilötuki pilotti

Toimenpide 3. Nuorten jonotusajan yhteisö ja vertaistuki pilotti

Toimenpide 4. Jatko-ohjauksen pilotti

Työpaketti 3. Vaikutusten arviointi ja mittaaminen

Toimenpide 1. Selvitys vaikutusten arvioinnin toteuttamisesta

Toimenpide 2. Tiedon kerääminen jonotusaikana

Toimenpide 3. Analyysimallin rakentaminen synteettistä dataa hyödyntämällä

TULOKSET

Tulokset työpaketti 1:

Nuorten ohjauksen malli on valmis ja käytössä

Tulokset työpaketti 2:

Koko hankkeen valmennuksiin on osallistunut 225 määrä nuoria, joista 225 on osallistunut yksilövalmennukseen, 100 ryhmävalmennukseen ja 80 yhteisötoimintaan. Nuoria on ohjautunut työhön ja koulutukseen.

Tulokset työpaketti 3:

Valmis selvitys miten vaikutusten arviointia tehdään hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin yhteistyössä. Mielenterveyspalvelujen jonossa olevien nuorten saaman tuen vaikuttavuuden malli on kuvattuna. Varha saa tietoa kohderyhmä tuen kustannusvaikutuksen määrittelystä.

TOIMINNAN JATKUVUUS HANKKEEN JÄLKEEN

Hankkeessa kehitetään nuorten ohjauksen toimintamalli ja vaikutusten arvioinnin selvitys ja mallinnus, jotka mukautetaan osaksi hanketoteuttajien olemassa olevaa toimintaa ja henkilöstön osaamista. Hankkeen myötä ammattilaisilla on jatkossa käytössään tukiväline ohjaamiseen erilaisiin nuorten kohtaamistilanteisiin.

Vaikutusten ja kustannusvaikutusten arvioinnin selvitys ja mallinnus jäävät hyvinvointialueelle käyttöön ja sitä voidaan hyödyntää jatkossa järjestöyhteistyön kehittämiseen. Järjestökentälle on tärkeää pystyä todentamaan ennalta ehkäisevän ja hyvinvointia tukevan työn vaikutuksia, eli vaikutusten arvioinnin mallinnus voi olla hyödyllinen työkalu laajemminkin järjestökentälle.

Hankkeessa kehitetyt toimintamallit ja mahdollinen muu materiaali tuotetaan ainakin digitaalisesti ja ne jäävät julkiseen käyttöön ja ne viedään Innokylään.

Maantieteellinen kohdealue

Varsinais-Suomi

Lisätietoja hakemuksesta

Ryhmähankehakemus on saapunut Keski-Suomen ELY-keskuksen käsittelyyn 10.10.2024.

Hakemuksesta on tehty Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman seurantakomitean hyväksymien yleisten ja erityisten valintaperusteiden mukainen arviointi haun päätyttyä. Keski-Suomen ELY-keskuksen rahoitusyksikön valintakokouksessa 8.1.2025 hakemuksen on katsottu täyttävän yleiset valintaperusteet sekä saavan riittävästi pisteitä erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa tullakseen rahoitetuksi. Hakemuksesta on saatu kommentteja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen asiantuntijoilta.

Hakemus on esitelty Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön kokouksessa 25.10.2024. Myönteinen valintaesitys hakemuksesta käsitellään yhteistyöryhmän sihteeristön kokouksessa 24.1.2025.

Myönteinen valintaesitys hakemuksesta käsitellään Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän kokouksessa 27.1.2025.

Hanke vastaa Varsinais-Suomen maakuntaohjelman seuraaviin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin:

Tavoite 6. Väestöryhmien potentiaali tunnistetaan ja hyödynnetään osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia tukien - > Toimenpide 15. Tunnistetaan uusia yhteistyön, rahoituksen ja viestinnän keinoja, joilla voidaan

vahvistaa maakunnan toimijoiden työtä heikommassa asemassa olevien väestöryhmien ja esimerkiksi syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Tavoite 7. Saavutettava ja tehokas, tunnistettuihin tarpeisiin perustuva palveluverkko toimii arjen tukena. Ennaltaehkäisevään tukeen panostetaan koko elämänsäajan ajalla.

Kustannukset ja rahoitussuunnitelma (koko ryhmähankkeen osalta)

Kustannusarvio

Palkkakustannukset	762 925 euroa
Flat rate 40 % kehittäminen	305 171 euroa
Tulot (vähennetään kustannuksista)	0 euroa
Nettokustannusarvio yhteensä	1 068 096 euroa

Rahoitussuunnitelma

Haettava EU- ja valtion rahoitus	854 477 euroa	(80 %)
Omarahoitus: Yksityinen rahoitus	134 170 euroa	(n. 12,6 %)
Omarahoitus: Muu julkinen rahoitus	79 449 euroa	(n. 7,4 %)
Rahoitussuunnitelma yhteensä	1 068 096 euroa	

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke on Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 4. Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi erityistavoitetta 4.3. Yhdenvertaiseen osallisuuteen. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja hakemus on erityistavoitekohtaisten valintaperusteiden mukaisessa arvioinnissa saanut riittävästi pisteitä tullakseen rahoitetuksi. Hanke myös edistää erityistavoitteen 4.3. rahoitettavalle toiminnalle asetettujen tuotos- ja tulostavoitteiden saavuttamista.

Hankkeen toimenpiteillä tuetaan niiden nuorten, joiden sosiaalinen osallisuus on uhatuin, pärjäävyyttä sekä koulutukseen tai työelämään etenemistä. Hanke edistää myös palvelujen saavutettavuutta mm. kehittäjäryhmien työn sekä pilottien kautta. Hankkeessa on myös uudenlaisia ratkaisuja tai ainakin palveluihin lisäarvoa tuottavaa kehittämistä. Nuorten mielenterveyspalvelut saavat pilottien kautta uusia ratkaisuja (palvelupolkujen ja kohderyhmäprofiilien pilotti, nuoren jonotusajan yksilötuki pilotti, nuoren jonotusajan yhteisö ja vertaistuki pilotti sekä jatko-ohjauksen pilotti).

Rahoittajan arvion mukaan hankkeen kohderyhmä ja konkreettiset toimenpiteet huomioiden hankkeella on selkeästi vaikutusta kohderyhmän eriarvoisuuden ja syrjäytymisen torjumiseen. Hankkeen toimenpiteillä nuorten pystyvyys ja pärjääminen paranee ja se on omiaan torjumaan eriarvoisuutta ja syrjäytymistä. Toimijoiden yhteistyö ja monialaisten palvelujen hyödyntäminen koordinoitusti on hankkeen keskeinen kehittämislementti.

Hanke vastaa Varsinais-Suomen maakuntaohjelman tavoitteisiin.

Rahoittajan esitys

Hanketta esitetään rahoitettavaksi.

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Varsinais-Suomen maakunnan yhteistyöryhmän kokouksen 27.1.2025 jälkeen hakijoiden kanssa pidetään hankeneuvottelut hakemusten korjaus- ja täydennystarpeista. Myönteiset päätökset hankkeille voidaan tehdä, kun hankehakemukset ovat rahoituskelpoisia.

Hankehakemusten korjaus- ja täydennystarpeita ovat **muun muassa**:

- Hankkeen aloitus vasta myöhemmin keväällä 2025. Tarvitaanko 3-vuotinen hanke?
- Rajapinta Vamoksen normaaliin toimintaan selvitettävä? Onko Vamoksella aikaisemmin ollut tämän kohderyhmän nuoria ohjauksessa?
- Mikä arvo on selvityksellä vaikutusten arvioinnista hva:n ja kolmannen sektorin yhteistyöllä – vaikuttavuuden malli?
- Mistä kaikkialta nuoria tavoitellaan ja mitä kautta he hankkeeseen ohjautuvat? Mitä kautta ammattilaiset tavoitetaan?
- Konkreettiset tulokset avattava tarkemmin, entä onko palvelujen ostoja? Työpaketti 3 on hyvin tutkimuksellinen, onko tarpeellinen?
- Hankkeen pitkän aikavälin vaikutuksista puuttuu määrällinen ja laadullinen mittaaminen.
- Varmistettava rajanpinnat jo käynnissä oleviin hankkeisiin (mm. Polku töihin-hanke)? Mikä on todellinen hankkeen lisäarvo Vamos Tampereen Matkalla-toimintaan?
- Eikö yrityksiä tarvita lainkaan työllistymisessä?
- Millä perustein on tehty jako päähankkeen ja osahankkeen hakemuksissa olevien aloittavien henkilöiden osalta?
- Hankkeen lyhyen aikavälin tavoitteet on tarkistettava.
- Hankkeen resurssit ovat huimat. Ne on tarkistettava suhteessa kohderyhmän määrään.
- Palkkakustannukset vaativat täydentämistä ja korjaamista.